

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Dany Slavíkové a soudkyň JUDr. PhDr. Aleny Novotné, Ph.D., a Mgr. Adély Kaftanové ve věci

žalobkyně: **EM Investment s. r. o.**, IČO 24815250
sídlem Na Truhlářce 2000/33, 180 00 Praha 8
zastoupená advokátem JUDr. Jindřichem Bellingem
sídlem Husitská 70/24, 130 00 Praha 3

účastnice: **M. C.** narozená dne [redacted]
bytem [redacted]
zastoupená advokátem Mgr. Miroslavem Píštěkem
sídlem náměstí Svobody 1404/1, 785 01 Šternberk

o nahrazení rozhodnutí finančního arbitra, k odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 30. března 2022, č. j. 47 C 259/2021-51

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se** v zamítavém výroku I. o věci samé **potvrzuje**.
- II. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve výroku II. o nákladech řízení **mění** jen tak, že výše náhrady činí 8 228 Kč, ve zbyvajícím rozsahu **se potvrzuje**.
- III. Žalobkyně je povinna zaplatit účastnici na nákladech odvolacího řízení částku 4 114 Kč ve lhůtě 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta Mgr. Miloslava Píštěka.

Odůvodnění:

1. Soud I. stupně zamítl žalobu znějící na zamítnutí návrhu žalované na zaplacení částky 9 110 Kč a o nahrazení nálezu finančního arbitra ze dne 10. 8. 2021 č. j. [REDACTED] ve výroku I. a III. a rozhodnutí o námitkách vydané finančním arbitrem ze dne 21. 9. 2021 č. j. [REDACTED] (výrok I.). Dále rozhodl, že žalobkyně je povinna zaplatit žalované náhradu nákladů řízení 4 356 Kč, a to do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalované (výrok II.).
2. Žalobkyně se žalobou podanou dne 22. 11. 2021 domáhala vydání rozhodnutí, kterým by byl nahrazen ve výroku citovaný nálezn finančního arbitra (dále také jen „Nález“) a navazující rozhodnutí o námitkách (dále také jen „Rozhodnutí o námitkách“) tak, že bude zamítnut návrh na zaplacení částky 9 110 Kč. Finanční arbitr na návrh účastnice žalobkyni uložil výrokem I. Nálezu zaplatit navrhovatelce částku 9 110 Kč, výrokem II. návrh co do zbývající části (ohledně požadavku na určení neplatnosti úvěrových smluv) zamítl a výrokem III. uložil žalobkyni povinnost zaplatit sankci ve výši 15 000 Kč. Výroky I. a III. žalobkyně napadla námitkami, které arbitr Rozhodnutím o námitkách zamítl. Žalobkyně tvrdila, že u obou zápůjček prověřovala úvěruschopnost účastnice přiměřeně výši svěřených prostředků. Má za nesprávné, že finanční arbitr požaduje i v bagatelních případech zachovat postupy, které judikatura požaduje u úvěrů řádově vyšších. Další vadu řízení žalobkyně spatřovala v neprovedení výsledku navržené svědkyně. Podle žalobkyně svědčila o finanční bonitě účastnice zejména skutečnost, že své předcházející závazky splnila, jejich výše se nestupňovala, že po celou dobu užívala bez komplikací jeden bankovní účet a není vedena v insolvenčním rejstříku.
3. Účastnice se ztotožnila závěrem finančního arbitra, uvedeném v Nálezu i v Rozhodnutí o námitkách. Žalobkyně řádně neposoudila její úvěruschopnost, což má za následek neplatnost smluv a povinnost vydat bezdůvodné obohacení. Nesprávně zkoumala příjmy a výdaje žalované, zejména výpisy z účtu, z nichž bylo zřejmé, že žalobkyně není jediným věřitelem žalované. Další příjmy účastnice neměla automaticky považovat za pravidelné příjmy (např. příjmy od společnosti Tipsport.net a.s.), měla věnovat pozornost skutečnosti, že žalovaná zaslala nikoli malé částky na účty sázkových kanceláří. Podle smluv o úvěrech od dalších nebankovních institucí byla účastnice povinna plnit nezanedbatelné částky. Žalobkyně si aktivně neopatřila žádné podklady k prověření finanční situace žalované. Užívání jednoho bankovního účtu a dobrá platební historie žalované nezbavuje žalobkyni nutnosti posoudit úvěruschopnost před každou uzavřenou smlouvou. Žalobkyně měla ověřit informace prostřednictvím výpisů z nebankovních registrů, což neprovedla, tvrzené prověření v registru EUCB neprokázala. Povinností žalobkyně bylo nahlédnout do veřejně přístupného registru dlužníků a do Centrální evidence exekucí. Účastnice má dále za sporný postup žalobkyně při stanovení ceny za poskytnuté služby, při určení jejich výše podle ní žalobkyně jedná v rozporu s dobrými mravy, neboť pravidelně poskytne úvěr na velmi krátkou dobu a následně nabízí možnost úvěr za poplatek prodloužit, čehož spotřebitel obvykle využije, neboť není schopen v krátkém čase dluh splatit a tím dochází k nepřiměřenému nárůstu dlužné částky.
4. Soud I. stupně vyšel ze skutkových zjištění finančního arbitra, ostatně skutkový stav byl mezi účastníky nesporný. Žalobkyně jako úvěrující a účastnice jako úvěrovaná uzavřely dvě úvěrové smlouvy - dne 12. 4. 2016 Smlouvu o zápůjčce 1 s kódem [REDACTED] a dne 12. 10. 2016 Smlouvu o zápůjčce 2 s kódem [REDACTED]. Na základě první smlouvy poskytla žalobkyně zápůjčku ve výši 5 000 Kč, účastnice na tuto zápůjčku uhradila celkem 10 540 Kč včetně příslušenství a smluvených poplatků. V případě druhé zápůjčky byla poskytnuta částka 8 000 Kč, na niž účastnice uhradila celkem 11 570 Kč. K návrhu účastnice ze dne 13. 5. 2019 na vydání bezdůvodného obohacení finanční arbitr rozhodl Nálezem, že žalobkyně má účastnici zaplatit částku 9 110 Kč a na účet finančního arbitra sankci ve výši 15 000 Kč. Nález nabyl právní moci

ve spojení s Rozhodnutím o námitkách. Ze spisu finančního arbitra sp. zn. [REDAKCE] a z výpisu z bankovního účtu účastnice č. [REDAKCE] za období od 8. 10. 2015 do 6. 11. 2015, plyne, že účastnice uskutečnila velké množství transakcí vůči společnosti Tipsport.Net, a.s., provozující sázkovou kancelář a že hradila splátky společností Finfoast s.r.o., Cofidis s.r.o., Essox s.r.o., a Kontex trade International. Obdobné transakce plynou z výpisů ze stejného účtu za období od 8. 4. 2016 do 6. 5. 2016 a za období od 6. 8. 2015 do 7. 9. 2015, dále z nich plyne, že účastníci byly poskytnuty zápůjčky od společností Simple money service s. r.o. ve výši 7 000 Kč, od Zaplo Finance s. r.o. ve výši 20 000 Kč a od Cz mini credit s. r. o. ve výši 10 500 Kč. Soudu je z úřední činnosti známo, že tyto společnosti jsou nebankovními poskytovateli půjček. Z výpisů je prokázán pravidelný měsíční příjem účastnice od zaměstnavatele - VZP ČR - ve výši cca 20 000 Kč. Z čestného prohlášení účastnice ze dne 3. 3. 2016 soud zjistil, že uvedené měsíční finanční závazky vůči bankám a úvěrovým společnostem činí 16 000 Kč a čistý měsíční příjem činí 28 000 Kč. V čestném prohlášení ze dne 12. 10. 2016 účastnice uvedla, že její finanční závazky vůči bankám a nebankovním společnostem činí měsíčně celkem 13 000 Kč a že má čistý měsíční příjem 28 000 Kč.

5. Po právní stránce soud I. stupně věc posoudil podle právní úpravy bezdůvodného obohacení dle ust. § 2991 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále také jen o. z.). Aplikoval ust. § 9 odst. 1 ve spojení s ust. § 22 odst. 5 zákona č. 145/2010 Sb. o spotřebitelském úvěru ve znění účinném ke dni uzavření předmětné smlouvy o úvěru. Dospěl k závěru, že žalobkyně jako věřitel před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru nesplnila povinnost s odbornou péčí posoudit schopnost účastnice jako spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr a poskytla jí úvěry bez toho, že by bylo zřejmé, že účastnice bude schopna spotřebitelský úvěr splácet. Předmětné úvěrové smlouvy proto soud I. stupně posoudil jako neplatné a rozhodnutí finančního arbitra, jehož zvrácení se žalobkyně domáhala, jako věcně správné. Podle soudu I. stupně z výpisů z účtu účastnice jednoznačně vyplývá, že měla několik dalších závazků u jiných nebankovních institucí a že soustavně hradila desítky finančních částek provozovateli sázkové kanceláře. To žalobkyně při poskytnutí zápůjček nezohlednila. Ani neověřila kredibilitu účastnice v registrech dlužníků. Pokud žalobkyně argumentovala přiměřeností kontroly úvěruschopnosti s ohledem na nízkou výši poskytnutých zápůjček, neshledal soud I. stupně uvedený argument relevantním. Nárok účastnice požadovat po žalobkyni vrácení částky 9 110 Kč, opřený o ust. § 2993 o. z., měl proto soud I. stupně za oprávněný, s rozhodnutím finančního arbitra se ztotožnil, a proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (výrok I.).
6. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 142 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, (dále jen „o. s. ř.“) tak, že ji přiznal úspěšné účastnici. Výši odměny za zastoupení advokátem stanovil podle § 6 odst. 1 a § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, (dále jen „a. t.“) z tarifní hodnoty ve výši 9 100 Kč částkou 1 500 Kč. Za dva úkony právní pomoci (převzetí a přípravu zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. a) a. t. a vyjádření k žalobě ze dne 27. 12. 2021 dle § 11 odst. 1 písm. d) a. t. včetně dvou paušálních náhrad hotových výdajů po 300 Kč dle § 13 odst. 4 a. t. a dani z přidané hodnoty přiznal celkem částku 4 356 Kč. Žalobkyni byla uložena povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve smyslu § 149 odst. 1 o. s. ř. k rukám právního zástupce žalované ve lhůtě 15 dní stanovené v souladu s § 160 odst. 1 o. s. ř.
7. Proti rozsudku soudu I. stupně se žalobkyně včas odvolala, odvolací důvod formulovala jako nesprávné právní posouzení ve smyslu ust. § 205 odst. 2 písm. g) o. s. ř. Setrvala na názoru, že vzhledem k výši poskytnutého spotřebitelského úvěru bylo zjišťování úvěruschopnosti účastnice dostatečné. Odkázala na důvodovou zprávu k ust. § 9 zákona č. 43/2013 Sb. o spotřebitelském úvěru, podle níž má poskytovatel úvěru při posouzení úvěruschopnosti vzít v potaz i skutečnosti, které lze s vysokou mírou pravděpodobnosti očekávat, přičemž vychází

ze stávajícího stavu a presumpce jeho zachování v budoucnosti. Dále odkázala na závěry Rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny z publikace kolektivu autorů J. Slanina a kol.: Zákon o spotřebitelském úvěru. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2017, str. 437, zejména názor, že důvodem pro neplatnost (míněno smlouvy o spotřebitelském úvěru) nemůže být pouhé formální porušení ověřovací schopnosti věřitele, které na reálný výsledek posouzení úvěruschopnosti nemělo reálný dopad. Závěrem navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil a žalobě vyhověl.

8. Účastnice se k odvolání vyjádřila tak, že nesouhlasí tvrzením žalobkyně, že z důvodu nízké výše poskytnutých úvěrů nebyla povinna zkoumat úvěruschopnost zákonným způsobem. Žalobkyně bez zjevného důvodu svou povinnost nesplnila. Důkazní břemeno prokázání prověření úvěruschopnosti žalované jako spotřebitele před uzavřením smluv o úvěru leží na žalobkyni. Žalobkyně ani nedisponuje dostatečnými podklady nutnými pro ověření úvěruschopnosti účastnice. Odkázala na ustálenou rozhodovací praxi soudů a finančního arbitra a na rozsudek SDEU ze dne 5. 3. 2020, ve věci C-679/18 OPR-Finance s.r.o., podle kterého je smyslem a účelem povinnosti posouzení úvěruschopnosti před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru zajištění spravedlivého fungování trhu spotřebitelských úvěrů jak pro všechny věřitele, tak i spotřebitele. Nesplnění této povinnosti stíhá sankce absolutní neplatnosti smlouvy. Pro závažné porušení právní povinnosti se na smlouvu o spotřebitelském úvěru musí hledět i po splnění smluvního závazku, jakoby nikdy nevznikla. Z neplatnosti smluv dovodila účastnice povinnost vrátit bezdůvodné obohacení. Závěrem účastnice navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně jako věcně správný potvrdil a zavázal žalobkyni k náhradě nákladů odvolacího řízení.
9. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu I. stupně v rozsahu podaného odvolání včetně řízení, které vydání rozsudku předcházelo, dle ust. § 212 a § 212a o. s. ř. a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné. Se souhlasem účastnice, zastoupené advokátem, projednal odvolací soud v souladu s ust. § 101 odst. 3 ve spojení s ust. § 211 o. s. ř. odvolání v její nepřítomnosti.
10. Soud I. stupně projednal žalobu podle části V. o. s. ř., tedy právní úpravy vyhrazené pro řízení ve věcech, o nichž bylo rozhodnuto jiným orgánem, aniž tuto procesní právní úpravu v rozsudku zmínil. Odvolací soud má za potřebné doplnit v tomto směru, že žaloba je včasná ve smyslu ust. § 247 odst. 1 o. s. ř., neboť lze dovodit, že byla podána ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu. Tento závěr lze učinit na základě porovnání data vydání Rozhodnutí o námitkách jako konečného rozhodnutí správního orgánu, tj. dne 21. 9. 2021, a data podání žaloby, t.j. dne 22. 11. 2021. Správní rozhodnutí nemohlo být doručeno dříve než v den vydání a posledním dnem dvouměsíční lhůty k podání žaloby, běžící ode dne 21. 9. 2021, byl právě dne 22. 11. 2021. Žaloba je dle ust. § 247 odst. 2 o. s. ř. přípustná, neboť žalobkyně využila řádný opravný prostředek dle ust. § 16 zákona č. 229/2002 Sb. o finančním arbitrovi. Dle ust. § 246 odst. 1 o. s. ř. je žalobkyně k podání žaloby aktivně legitimována, neboť napadeným rozhodnutím byla dotčena její práva. Dle ust. § 250a odst. 1) o. s. ř. jsou účastníky řízení žalobce a ti, kdo byli účastníky v řízení před správním orgánem. Pokud soud I. stupně označil účastnici jako žalovanou, citovanému zákonnému ustanovení to neodpovídá.
12. V řízení podle části V. o. s. ř. není obecný soud vázán skutkovým stavem, jak byl zjištěn správním orgánem, nicméně může vzít skutková zjištění správního orgánu za svá (srv. ust. § 250e o. s. ř.). Soud I. stupně provedl k důkazu podstatný obsah spisu finančního arbitra sp. zn. [REDAKCE] a další důkazy neprováděl. Zamítl návrh žalobkyně na výslech její zaměstnankyně V [REDAKCE] [REDAKCE], která měla s účastnicí sjednávat uzavření úvěrových smluv, jako nadbytečný. Po poučení o koncentraci řízení dle ust. § 250d odst. 1 o. s. ř. neměli účastníci

řízení žádné další důkazní návrhy. Nedostatečnost zjištění skutkového stavu nebyla odvolacím důvodem.

13. Rozhodnutí o žalobě podle části V. o. s. ř. upravuje ust. § 205i o. s. ř.: soud žalobu zamítne, dospěje-li k závěru, že správní orgán rozhodl o sporu nebo o jiné právní věci správně. Soud I. stupně vyšel z dostatečně zjištěného skutkového podkladu a náležitě odůvodnil své právní posouzení žalobou uplatněného nároku, opírající se o zákon o spotřebitelském úvěru. Vypořádal se současně s argumentací žalobkyně.
14. Odvolací soud se s právním posouzením provedeným soudem I. stupně v zásadě ztotožňuje. Závěr, že finanční arbitr rozhodl věcně správně, v odvolacím přezkumu obstál. Finanční arbitr v přezkoumávaném správním rozhodnutí pořídil dostatečný skutkový podklad a svůj právní závěr přiléhavě odůvodnil. Ani v řízení před finančním arbitrem nebyl proveden výslech navržené svědkyně, a to s odůvodněním, že jednostranné prohlášení zaměstnance žalobkyně by neprokázalo, že žalobkyně ověřila úvěruschopnost s odbornou péčí (odst. 7.1 Nálezu, č. 1. 8 spisu soudu I. stupně). Na podporu vyhovění nároku účastnice citoval finanční arbitr z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2015, sp. zn. 1 As 30/2015, a z rozsudků Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 7. 2018, sp. zn. 33 Cdo 2178/2018, ze dne 20. 3. 2019, sp. zn. 33 Cdo 301/2018. Svou argumentaci finanční arbitr založil na rozboru nedostatečného ověření úvěruschopnosti účastnice žalobkyně.
15. Odvolací soud má v souladu s ustálenou judikaturou a také s rozhodnutím finančního arbitra a soudu I. stupně v projednávané věci za to, že schopnost spotřebitele splatit úvěr se presumuje v situaci, kdy spotřebitel po odečtení peněžní částky, potřebné na řádné splácení, zbývají pravidelně dostatečné prostředky v jeho obvyklém rozpočtu. Žalobkyně měla analyzovat příjmovou i výdajovou stránku tohoto rozpočtu. Ohledně výdajů na živobytí žádá zjištění neprokázala. Co se týče prostředků, vynaložených na účet Tipsport.Net, a.s., žalobkyně žádné vysvětlení od účastnice nepožadovala. Skutečnost, že šlo o sázení, zůstala pouze pravděpodobnou. Pokud v odvolacím řízení žalobkyně uvedla, že tato společnost provozuje mimo sázkové činnosti také systém kreditních karet, zůstalo toto tvrzení neprokázané a zejména zcela neurčité ve vztahu k účastnici. I bez ohledu na to, že účastnice ve třech měsících, za které žalobkyně doložila výpis ze svého účtu, zaslala částky v řádu desetitisíců společnosti Tipsport.net, nevede rozbor zjištěné finanční situace účastnice k úvaze, že poskytnutí úvěru je na místě a lze očekávat řádné splácení. Této úvaze odporuje zejména skutečnost, že účastnice ve zmíněných měsících čerpá zápůjčky od dalších nebankovních poskytovatelů a v prohlášení tvrdí, že má závazky také k bankám a že celkem má závazky v řádu několika set tisíc Kč. Za takových podmínek bylo nezbytné, aby úvěrující společnosti doložila, v jaké měsíční výši své závazky aktuálně splácí. Zejména pak je v případě každého úvěru nezbytné zkoumat výdaje potenciálního zákazníka. Situace, jak ji žalobkyně měla u účastnice zjištěnu, spíše nasvědčuje tomu, že se úvěrovaný dostává do dluhové pasti, když na sebe aktuálně vzal závazky k více než 5 společnostem a jeho tvrzený čistý příjem ve výši 28 000 Kč (který ani nebyl ověřen u zaměstnavatele), přibližně z jedné poloviny pohltí dosavadní závazky (podle vlastního tvrzení prohlášení žadatele o úvěr), přičemž nejsou známy výdaje na bydlení, dopravu, případně vyživované osoby, ani úvěrová historie žadatele, kterou bylo možné zjistit z Bankovního registru klientských informací a Nebankovního registru klientských informací, SOLUS a dalších.
16. Soud I. stupně aplikoval správně zákona č. 145/2010 Sb. o spotřebitelském úvěru ve znění účinném do 30. 11. 2016, neboť k uzavření obou předmětných smluv o úvěru došlo za jeho účinnosti. Dle ust. § 9 odst. 1) citovaného zákona *věřitel před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, či změnou takové smlouvy spočívající ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru, je povinen s odbornou péčí posoudit schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, a to na základě*

dostatečných informací získaných i od spotřebitele, a je-li to nezbytné, nahlédnutím do databází umožňujících posouzení úvěruschopnosti spotřebitele. Věřitel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud je po posouzení úvěruschopnosti spotřebitele s odbornou péčí zřejmé, že spotřebitel bude schopen spotřebitelský úvěr splácet, jinak je smlouva, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, neplatná. Dle ust. § 22 odst. 5 citovaného zákona platí, že není-li prokázán opak, má se za to, že věřitel povinnosti podle § 5, 7 a 9 nesplnil. Důkazní břemeno ohledně splnění povinností ověřit úvěruschopnost leželo na žalobkyni, žalobkyně toto břemeno neunesla.

17. Princip odpovědného úvěrování byl vztažen na krátkodobé úvěry Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS (dále také jen Směrnice CCD). Právní úprava obsahuje jak povinnost spotřebitele zvážit své možnosti a pravdivě informovat úvěrujícího o své finanční situaci, tak povinnost úvěrujícího aktivně prověřit schopnost klienta splácet, a má za účel primárně chránit spotřebitele, který je vůči finanční instituci v nerovném postavení, před zadlužením tím, že ukládá pod sankcí neplatnosti smlouvy povinnosti úvěrujícímu. Sekundárně chrání rovněž úvěrujícího před nedobytnými pohledávkami. Úvěruschopnost musí úvěrující zkoumat s odbornou péčí. Výklad tohoto pojmu vychází z ust. § 2 odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb. o ochraně spotřebitele, kde je odborná péče definována jako „úroveň zvláštních dovedností a péče, kterou lze od podnikatele ve vztahu ke spotřebiteli rozumně očekávat a která odpovídá pozitivním obchodním praktikám nebo obecným zásadám dobré víry v oblasti jeho činnosti“. Tento pojem se do zákona o ochraně spotřebitele dostal v souvislosti s transpozicí Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách UCPD), která jej shodně definuje ve svém článku 2 písm. h). Evropská právní úprava shodně principy upravovala citovanými směrnice již daleko dříve než se tak stalo v ust. § 87 zákona o spotřebitelském úvěru č. 257/2016 Sb., účinném od 1. 12. 2016, a také česká právní úprava účinná do 30. 11. 2016 sankcionuje nesplnění povinnosti úvěrující společnosti zkoumat úvěruschopnost neplatností smlouvy citované ustanovení § 9 odst. 1 zákon č. 145/2010 Sb.).
18. Judikatura, citovaná finančním arbitrem, soudem I. stupně a účastníci je i pro dané konkrétní skutkové okolnosti příležitá. Lze jen doplnit, že podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2015, čj. 1 As 30/2015-39, vycházejícího z rozsudku Soudního dvora ze dne 18. 12. 2014, CA Consumer Finance proti Ingrid Bakkaus a dalším (C-449/13) je *součástí odborné péče poskytovatele úvěru dle § 9 odst. 1 zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru, je i taková obezřetnost, která jej vede ke nespolehání se jen na údaje tvrzené žadatelem o úvěr, ale i ke prověření (požadavku na doložení) těchto tvrzení (např. potvrzením o zaměstnání a příjmu, doložením výplatních pásek, doložením výpisu z účtu žadatele apod.)*. Porušení povinností žalobkyně zkoumat úvěruschopnost nelze kvalifikovat jako formální, protože v řízení nebylo prokázáno, že účastnice má finanční situaci způsobitou pro řádné splnění převzatých závazků. Fakt, že se účastnici podařilo úvěry, poskytnuté žalobkyní splatit, neznamená, že se tak nestalo za pomoci dalších úvěrů nebo nahodilých okolností (např. v důsledku úspěchu při sázkařské činnosti). Účastnice ve vyjádření k odvolání přílehavě argumentovala rozsudkem Soudního dvora Evropské unie ze dne 5. 3. 2020 ve věci C-679/18 OPR.Finance s. r. o. proti GK, v němž SDEU odpověděl na předběžnou otázku Okresního soudu v Ostravě. Porušení předmluvní povinnosti zkoumat úvěruschopnost je tak závažným porušením právní povinnosti, že je nutno na předmětnou smlouvu o spotřebitelském úvěru nahlížet jako na neplatnou, a to i po případném splnění závazku.
19. Veřejnoprávní souvislosti porušení povinností poskytovatele úvěru dostatečně zjišťovat poměry spotřebitele (kdy se poskytovatel dopouští správního deliktu, pokud nepostupuje s odbornou

péč) byly nedávno připomenuty i v rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 26. 2. 2019, sp. zn. III. ÚS 4129/18. V uvedeném nálezu Ústavní soud zdůraznil význam a důležitost předmětné povinnosti poskytovatele zabývat se úvěruschopností spotřebitele a dospěl k závěru, že obecné soudy by měly poskytovatele úvěrů vést k přesvědčivému zkoumání toho, zda (budoucí) dlužník nebude mít zjevný problém svůj úvěr splatit. Soudní dvůr Evropské unie v rozsudku ze dne 27. března 2014, LCL Le Crédit Lyonnais, C-565/12, uvedl, že kdyby sankce zániku nároku na úroky z úvěru byla v praxi oslabena, či dokonce ztratila povahu sankce, nezbytně by z toho vyplývalo, že není skutečně odrazující.

20. Jakkoli se jeví logickou úvaha žalobkyně, vyslovená při jednání odvolacího soudu, že účastnice svůj závazek k ní splnila, a že tím potvrdila, že její schopnost poskytnuté úvěry splatit byla žalobkyní odhadnuta správně, nemohl se tento argument stát důvodem pro změnu rozhodnutí soudu I. stupně a finančního arbitra. Veřejný zájem na prevenci zadlužování spotřebitelů a obecný zájem na posílení důvěry v soudní rozhodování velí posuzovat platnost úvěrové smlouvy, uzavřené za shodných okolností shodně. Skutečnost, že účastnice své závazky vůči žalobkyni splnila, lze za daných okolností posoudit spíše jako nahodilou. V řízení však nebyly individuální skutkové okolnosti pomínuty. Pokud žalobkyně svůj předpoklad, že úvěry budou splaceny, založila na předchozí dobré zkušenosti s touto úvěrovanou, nikterak tuto svou zkušenost neprokázala. Pokud dále argumentovala tím, že účastnice užívá jediný bankovní účet, lze to sice považovat za příznivou okolnost při posouzení schopnosti splácet, nikoli však za podklad pro hodnocení úvěruschopnosti. Pokud žalobkyně při jednání odvolacího soudu namítla vadu rozhodnutí soudu I. stupně spočívající v zamítnutí důkazního návrhu na výslech zaměstnankyně žalobkyně V. V. V. odvolací soud této výhradě nepřisvědčil. Soud I. stupně vedla k rozhodnutí důkaz neprovést zásada hospodárnosti a posouzení důkazu jako nadbytečného. Odvolací soud s tímto postupem souhlasí, neboť absentují konkrétní sporná tvrzení, která měla výpověď svědkyně prokázat. Svědkyně mohla eventuálně potvrdit, že nahlédla na záznam účastnice do registru EUCB, jak to žalobkyně v obraně proti nároku účastnice tvrdila. Ani toto svědectví by na skutkovém závěru nemohlo nic změnit, neboť výsledek takového nahlédnutí nebyl žalobkyní nikterak objektivizován (např. výpisem z databáze) a při absenci zkoumání výdajů a dalších závazků účastnice by nemohl zásadně ovlivnit posouzení prověření úvěruschopnosti jako nedostatečné.
21. Odvolací soud má tedy s ohledem na vše shora uvedené za to, že neplatnost obou posuzovaných smluv o spotřebitelském úvěru jakožto důsledek porušení povinností žalobkyně (řádne a s odbornou péčí) posoudit schopnost účastnice jako spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr je dle ust. § 588 o. z. absolutní, když dané porušení povinností poskytovatele úvěru odporuje zákonu a současně (zejména pro uvedené širší možné dopady porušení této povinnosti) zjevně narušuje veřejný pořádek. Nárok účastnice na vydání bezdůvodného obohacení dle ust. § 2993 o. z. je proto oprávněný, rozhodnutí finančního arbitra je věcně správné ohledně věci samé i ohledně sankce, kterou finanční arbitr žalobkyni uložil dle ust. § 17a zákona č. 229/2002 Sb. o finančním arbitrovi. Ze všech těchto důvodů odvolací soud rozhodnutí soudu I. stupně ve věci samé postupem dle ust. § 219 o. s. ř. jako věcně správné potvrdil (výrok I.).
22. Co se týče nákladového výroku, odvolací soud jej jako akcesorický přezkoumal a dle ust. § 212 odst. 3) o. s. ř. přitom nebyl vázán odvolacím návrhem. Soud I. stupně rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudem I. stupně správně, pokud ji dle ust. § 142 odst. 1 přiznal účastnici a dle ust. § 149 odst. 1) o. s. ř. ji uložil uhradit k rukám právního zástupce účastnice a to ve lhůtě 15 dnů, která se ust. § 160 odst. 1 o. s. ř. nepřičítá. Co se týče výše náhrady, aplikoval soud I. stupně nesprávně ust. § 6 a 7 odst. 1, bod 4. advokátního tarifu, neboť pro daný případ zná advokátní tarif speciální úpravu výše odměny v ust. § 9 odst. 4, podle něž se za tarifní hodnotu považuje částka 50 000 Kč *mimo jiné* ve věcech projednávaných podle části páté občanského soudního řádu.

Odměna za 1 úkon právní pomoci tedy činí 3100 Kč, odměna za dva úkony právní pomoci činí 6 200 Kč, paušální náhrada hotových výdajů 2 x 300 Kč, v součtu 6 800 Kč. Daň z přidané hodnoty je součástí náhrada dle ust. § 137 odst. 3 písm. a) o. s. ř. a představuje částku 1 428 Kč. Náhrada činí celkem 8 228 Kč.

23. O nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud I. na základě úspěchu v odvolacím řízení dle ust. § 224 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s ust. § 142 odst. 1 o. s. ř. tak, že účastníci přiznal 4114 Kč. Náhrada sestává z odměny za jeden úkon právní pomoci (vyjádření k odvolání) podle ust. § 9 odst. 4), § 7 odst. 1 bod 5., § 13 odst. 1, 4 advokátního tarifu ve výši 3 100 Kč, z paušální náhrady hotových výdajů 300 Kč a dle ust. § 137 odst. 3 písm. a) o. s. ř. daně z přidané hodnoty 714 Kč. Žalobkyně je povinna uhradit ji k rukám právního zástupce účastnice dle ust. § 149 odst. 1) o.s.ř. v obecné třídní pariční lhůtě dle ust. § 160 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze za splnění podmínek upravených v ust. § 237 o. s. ř. podat dovolání ve lhůtě 2 měsíců od doručení prostřednictvím soudu I. stupně.

Praha 28. července 2022

JUDr. Dana Slavíková v. r.
předsedkyně senátu